

Raport
końcowy z ewaluacji wewnętrznej
przeprowadzonej w Zespole Szkół
im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu
w roku szkolnym 2011/2012

Data sporządzenia raportu: **26 czerwca 2012 r.**

Autorzy raportu:

Maria Pawłowska,

Krzysztof Karczmarz,

Wojciech Hołosyniuk,

Jolanta Bednaruk vel Bednarczuk

Adresat raportu: **Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców**

Spis treści

1. Wstęp
2. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie I problemu badawczego: *Usprawnianie sposobu monitorowania rozwoju dzieci i wykorzystanie wniosków z diagnozowania rozwoju dzieci do modyfikacji planów i programów wychowawczo-dydaktycznych w oparciu, o które przedszkole pracuje.*
3. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie II problemu badawczego: *Ocena skuteczności podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych w szkole – adekwatność treści Programu Wychowawczego i Profilaktyki do obserwowanych zachowań uczniów.*
4. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie III problemu badawczego: *Wykorzystanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza umiejętności posługiwania się nimi.*
5. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie IV problemu badawczego: *Zdiagnozowanie przyczyn osiągania słabych wyników na sprawdzianie i egzaminie zewnętrznym leżących po stronie szkoły.*
6. Globalne wnioski i rekomendacje.
7. Bibliografia.

Ad. 1. Wstęp

W roku szkolnym 2011/2012 w Zespole Szkół im. Henryka Sienkiewicza 4 zespoły, zgodnie z przedstawionym harmonogramem uwzględniającym zadania do wykonania, odpowiedzialnych i termin realizacji, przeprowadziły ewaluację wewnętrzną pod kątem następujących problemów badawczych:

1. **Usprawnianie sposobu monitorowania rozwoju dzieci i wykorzystanie wniosków z diagnozowania rozwoju dzieci do modyfikacji planów i programów wychowawczo-dydaktycznych w oparciu, o które przedszkole pracuje.**
2. **Ocena skuteczności podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych w szkole – adekwatność treści Programu Wychowawczego i Profilaktyki do obserwowanych zachowań uczniów.**
3. **Wykorzystanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza umiejętności posługiwania się nimi.**
4. **Zdiagnozowanie przyczyn osiągania słabych wyników na sprawdzianie i egzaminie zewnętrznym leżących po stronie szkoły.**

W oparciu o przedstawione w harmonogramie wskaźniki opracowano pytania kluczowe, które posłużyły do tworzenia odpowiednich metod i technik badawczych. Badaniami objęto nauczycieli, rodziców oraz uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum.

Obszary ewaluacji wynikają z Rozporządzenia MEN z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2009 r. Nr 168. Poz. 1324).

Ad. 2. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie I problemu badawczego: *Usprawnianie sposobu monitorowania rozwoju dzieci i wykorzystanie wniosków z diagnozowania rozwoju dzieci do modyfikacji planów i programów wychowawczo-dydaktycznych w oparciu, o które przedszkole pracuje.*
Badany obszar: Procesy zachodzące w szkole lub placówce.

I. Opis ewaluowanego przedmiotu

Wymagania:

1. Wychowawcy monitorują dzieci w przedszkolu.
2. Program wychowania przedszkolnego i wychowawczy, wpływa na pełny rozwój dziecka.
3. Przebieg procesu dydaktycznego jest właściwie dokumentowany.

II. Pytania kluczowe

1. Jakie są sposoby monitorowania rozwoju dziecka?
2. W jakim stopniu wnioski wypływające z monitorowania procesów wspomagania rozwoju dzieci służą doskonaleniu tego procesu?
3. Jak przedszkole planuje pracę dydaktyczną – wychowawczą – opiekuńczą?

4. W jaki sposób dokumentowany jest przebieg procesu edukacyjnego dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczego?

III. Metody i techniki badawcze

Analiza dokumentów

Ankieta skierowana do wychowawców przedszkola

IV. Grupa badawcza

Wszyscy nauczyciele przedszkola

V. Termin prowadzenia czynności diagnostycznych

Wrzesień 2011 – styczeń 2012

Wymaganie: Wychowawcy monitorują rozwój dzieci w przedszkolu.

Pytania kluczowe:

Jakie są sposoby monitorowania rozwoju dziecka?

W jakim stopniu wnioski wypływające z monitorowania procesów wspomagania rozwoju dzieci służą doskonaleniu tego procesu?

Wnioski:

Wszyscy nauczyciele przedszkola do monitorowania rozwoju dziecka wykorzystują diagnozę wstępną i końcową, informację o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej, arkusz obserwacyjny cech rozwojowych dziecka, obserwację rysunku, obserwację – zapis w dzienniku zajęć i arkusz efektywności działań wychowawczych i opiekuńczych.

Do monitorowania rozwoju dziecka wykorzystuje się także karty indywidualnych potrzeb dziecka, które określają zakres wymaganej pomocy. Powołane zespoły udzielają pomocy psychologiczno – pedagogicznej czworu dzieciom.

Nauczyciele rozpoznają potrzeby i możliwości dzieci w czasie codziennych zajęć, zabaw prowadząc systematyczne obserwacje i diagnozy. Korzystają także z wyników badań prowadzonych przez specjalistów (logopeda, pedagog, psycholog). Zatrudniony w zespole logopeda i psycholog udziela wsparcia dzieciom, rodzicom i nauczycielom w razie zaistnienia takiej konieczności. W przedszkolu prowadzone są indywidualne zajęcia logopedyczne.

W wyniku prowadzonej diagnozy rozwojowej, uzyskuje się informacje o aktualnych możliwościach dzieci. Wyniki prowadzonych diagnoz, służą do ustalenia kierunków pracy z dzieckiem. Wnioski wypływające z monitorowania procesów wspomagania rozwoju dzieci przedstawiane są na naradach pedagogicznych pod koniec I i II semestru.

Na podstawie informacji o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej monitorowane są wymagania określone w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Nauczyciele wskazują potrzeby rozwojowe dziecka, jego predyspozycje, uzdolnienia i zainteresowania.

Nauczyciele wypełniają arkusze obserwacji oraz dokonują analizy wytworów dziecięcych. Arkusz obserwacyjny cech rozwojowych dziecka monitoruje rozwój fizyczny, umysłowy i społeczno – emocjonalny dziecka. Wytwory dziecięce analizuje się według określonych kryteriów. Wyciągnięte wnioski służą do ciągłego doskonalenia i rozwijania umiejętności oraz pogłębiania wiedzy.

Na podstawie obserwacji poszczególnych dzieci nauczyciele dostosowują swoje działania do ich indywidualnych potrzeb.

Przedszkole stwarza swoim wychowankom szanse pełnego rozwoju. Arkusz efektywności działań wychowawczych i opiekuńczych pozwala nauczycielom określić stopień uzyskanych przez dzieci kryteriów.

W przedszkolu stosuje się procedury dokonywania poszczególnych sposobów monitorowania rozwoju dziecka i informowania rodziców o ich wynikach. Nauczycielki formułują i wdrażają wnioski z analiz osiągnięć dzieci, które przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań.

Dzieci prezentują swoje umiejętności i wiedzę podczas wielu imprez okolicznościowych, występów, zawodów sportowych oraz konkursów plastycznych, przyrodniczych, ekologicznych i recytatorskich. Przedszkolaki odnoszą sukcesy.

Poprzez wykorzystywane metody i narzędzia do monitorowania rozwoju wyciągane są wnioski. Osobami odpowiedzialnymi za ich formułowanie są nauczyciele oraz dyrektor zespołu. Wysłane wnioski służą do dalszej pracy dydaktyczno – wychowawczej, pracy indywidualnej i wyrównawczej.

W proces wspomaganego rozwoju dzieci, zaangażowani są rodzice. Nauczyciele systematycznie przekazują rodzicom informacje na temat stanu rozwoju dziecka.

Wymaganie: Program wychowania przedszkolnego i wychowawczy wpływa na pełny rozwój dziecka.

Pytanie kluczowe:

Jak przedszkole planuje pracę dydaktyczno – wychowawczą – opiekuńczą?

Wnioski:

Przedszkole planuje pracę dydaktyczno – wychowawczą w oparciu o:

1. Podstawę programową wychowania przedszkolnego.
2. Program edukacji przedszkolnej „Nasze Przedszkole”.
3. Program wychowawczy.
4. Plan działania zespołu wychowania przedszkolnego.

;Oferta przedszkola umożliwia realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Przedszkole realizuje program wychowania przedszkolnego „Nasze Przedszkole” zgodnie z potrzebami dzieci. Ww. program uwzględnia następujące warunki realizacji:

- sale przedszkolne dobrze wyposażone w różnego rodzaju kąciki aktywności,
- równoważne pełnienie funkcji kształcącej, wychowawczej i opiekuńczej w planowaniu i organizacji dnia przedszkolnego,
- prawidłowa organizacja czasu pobytu dziecka w przedszkolu,
- indywidualizacja pracy z dzieckiem,
- zapewnienie wychowankom poczucia bezpieczeństwa i zdrowia.

Czynniki decydujące o wyborze programu nauczania to: zgodność z obowiązującą podstawą programową, podział treści na poszczególne grupy wiekowe 3-4 i 5-6 latki, zakres treści edukacyjnych dostosowanych do możliwości przedszkola, ciekawy aneks, dodatkowe materiały dla nauczyciela. Oferta programowa realizowana w przedszkolu, jest modyfikowana na podstawie wiedzy wynikającej z diagnozy rozwoju dzieci, prowadzonej przez nauczycieli oraz na podstawie obserwacji dokonywanych przez dyrektora, w ramach sprawowania nadzoru pedagogicznego. Na modyfikację programu wpływają także obserwacje nauczycieli i oczekiwania rodziców.

Wprowadzane w przedszkolu programy, formy i metody pracy zapewniają nie tylko prawidłowy i efektywny rozwój dzieci, lecz również przyczyniają się do kształtowania kreatywnej postawy, rozwijania pomysłowości, wyobraźni i aktywności badawczej.

Przedszkole wykorzystuje wiedzę i umiejętności rodziców do uatrakcyjnienia oferty zajęć dydaktycznych. Opiekuje się dziećmi uzdolnionymi, rozwija zdolności i zainteresowania, kształci postawy społeczne, promuje umiejętności dzieci w środowisku lokalnym, dba o całościowy rozwój dziecka oraz wzbogaca formy współpracy z rodzicami. Przedszkole rozwija zainteresowania muzyczne, plastyczne, ruchowe i artystyczne poprzez odpowiedni dobór zajęć, kąciki zainteresowań, wycieczki, występy, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi. Przedszkole realizuje również nowatorskie rozwiązania programowe. Są to programy: „Czyste powietrze wokół nas”, „Kubusiowy Przyjaciel Natury”.

Program wychowawczy jest dostosowany do możliwości intelektualnych dzieci. Efektami osiągniętymi poprzez realizację programu wychowawczego są: samodzielność, współdziałanie w grupie, znajomość najbliższego otoczenia, poznanie środowiska przyrodniczego, uczestniczenie w uroczystościach przedszkolnych, uczestniczenie w życiu kulturalnym zespołu i środowiska, umiejętność zachowania się podczas wyjść, spacerów i wycieczek, znajomość przynależności narodowej,

umiejętność organizowania, dbania o swoje otoczenie i zdrowie, znajomość struktury rodziny i jej zasad działania, umiejętność bezpiecznej zabawy.

Po dokonaniu analizy programu wychowawczego nauczyciele przedszkola stwierdzili, że należy zmienić niektóre zadania szczegółowe bądź zastąpić je innymi. Program wychowawczy wymaga aktualizacji w odniesieniu do obecnych warunków przedszkola.

Potrzeba ruchu zaspakajana jest w przedszkolu poprzez ćwiczenia i zabawy ruchowe w sali Radosna Szkoła, w ogrodzie przedszkolnym, na placu zabaw, spacer, gry terenowe, wycieczki, zawody i rozgrywki sportowe na hali sportowej, zabawy muzyczno- ruchowe, taneczne, pląsy.

Potrzeba zabawy poprzez organizowanie zabaw tematycznych, konstrukcyjnych, dydaktycznych, ruchowych, gry i układanki, zabawy inspirowane przez nauczyciela i samorzutnie podejmowane przez dzieci.

Potrzeba bogacenia słownictwa poprzez zabawy logopedyczne, ćwiczenia słuchowe, historyjki obrazkowe, słuchanie i opowiadanie bajek, rozwiązywanie zagadek, organizację występów artystycznych z okazji różnych okoliczności.

Potrzeba poznawania siebie i świata poprzez wycieczki po najbliższej okolicy, wycieczki do instytucji użyteczności publicznej, zabawy w terenie, sali i na powietrzu, zabawy badawcze, zajęcia indywidualne i z całą grupą, oglądanie ilustracji, albumów, zdjęć, słuchanie opowiadań.

Potrzeba rozwijania zainteresowań poprzez kącki tematyczne, konkursy plastyczne, przeglądy piosenek, audycje muzyczne, słuchanie opowiadań, oglądanie filmów edukacyjnych, prace plastyczne, zabawy matematyczne, zabawy badawcze, zabawy w sali i w terenie, wycieczki do zoo, kina oraz do instytucji użyteczności publicznej.

Potrzeba kontaktu społecznego zaspakajana jest poprzez udział dzieci w konkursach plastycznych i muzycznych, festynach organizowanych przez przedszkole, spotkaniach w Gminnej Bibliotece Publicznej w Grabowcu i Gminnym Ośrodku Kultury, imprezach okolicznościowych organizowanych przy współpracy ze szkołą, wycieczkach do miejsc użyteczności publicznej.

Potrzeba gotowości do nauki czytania i pisanie poprzez zajęcia z wykorzystaniem loteryjek obrazkowo literowych, domina literowo obrazkowego, rozwiązywanie zagadek, słuchanie opowiadań, bajek, opowiadanie historyjek obrazkowych, ćwiczenia logopedyczne, ćwiczenia słownikowe, scenki dramatyczne, naukę wierszy i piosenek, a ponadto poprzez ćwiczenia grafomotoryczne, rysowanie szlaczeków, poprawianie po śladzie, lepienie z plasteliny, wydzieranki, wylepianki, rysowanie, kolorowanie, malowanie, wycinanie.

Potrzeba posiadania wiedzy z zakresu edukacji matematycznej poprzez zajęcia z wykorzystaniem domina obrazkowo-cyfrowego, gier planszowych, ćwiczenia orientacji przestrzennej, zabawy tematyczne, konstrukcyjne, ruchowe, rozgrywki sportowe.

Nauczyciele dostosowują działania edukacyjne, tak aby wyrównywać szanse edukacyjne wychowanków. Prowadzą zajęcia, dostosowane do potrzeb indywidualnych dzieci. Zajęcia, są tak dostosowane, aby rozwijać umiejętności potrzebne do podjęcia obowiązków szkolnych.

Praca w przedszkolu, jest tak zorganizowana, że wyrównuje szanse edukacyjne dzieci, pozwala rozwijać ich zainteresowania i talenty oraz korygować wady. Nauczyciele podchodzą indywidualnie do każdego dziecka, zauważając jego trudności i pomagając je skorygować.

Przedszkole planuje pracę dydaktyczną – wychowawczą – opiekuńczą również w oparciu o plany działań zespołu wychowawczego i zespołu wychowania przedszkolnego. Harmonogram pracy zespołów wspomaga i wpływa pośrednio na rozwój dzieci. Analiza pracy zespołów wskazała na brak systematyczności realizowanych zadań i ich dokumentowaniu.

Wymaganie: Przebieg procesu dydaktycznego jest właściwie dokumentowany.

Pytanie kluczowe: W jaki sposób dokumentowany jest przebieg procesu edukacyjnego dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczego?

Częstotliwość monitorowania osiągnięć dzieci:

	Diagnoza wstępna i końcowa	Arkusz obserwacyjny cech osobowych dziecka	Analiza obserwacji rysunków	Arkusz obserwacji (zapisy w dzienniku zajęć)	Efektywność działań wychowawczych i opiekuńczych
Częstotliwość formułowania wniosków	2 razy w roku szkolnym	3 razy w roku szkolnym	2 razy w miesiącu	Raz w miesiącu	2 razy w roku
Liczba ankietowanych	3	5	5	5	5

Wnioski:

Opracowana jest procedura dokonywania diagnozy i informowania rodziców o jej wynikach. Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych.

W wyniku prowadzonej diagnozy rozwojowej, uzyskuje się informacje o aktualnych możliwościach dzieci. Na podstawie tych obserwacji dostosowuje się działania nauczycieli, do indywidualnych potrzeb dzieci. W przedszkolu systematycznie prowadzona jest diagnoza wszystkich wychowanków. Przeprowadza się diagnozę wstępną i końcową. Nauczyciele wypełniają arkusze obserwacji oraz dokonują analizy wytworów dziecięcych. Wyniki prowadzonych diagnoz, służą do ustalenia kierunków pracy z dzieckiem.

W roku szkolnym 2011/2012 diagnoza przeprowadzana jest przy pomocy w maju. Arkusz obserwacyjny cech rozwojowych dziecka wypełniany jest 3 razy w roku szkolnym (wrzesień/październik, styczeń/luty, maj/czerwiec), z realizacji której przedstawiają sprawozdanie na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. W każdym miesiącu roku szkolnego opisywane są dwa rysunki wg ustalonych przez nauczycieli kryteriów. Analiza dokumentacji potwierdziła, że nauczyciele prowadzą obserwację dziecka, a jej wyniki zapisują w arkuszu obserwacji (dziennik zajęć) każdego miesiąca. Wyniki przeprowadzonych obserwacji służą nauczycielom do wyznaczania kierunków pracy z dzieckiem. Arkusz efektywności działań wychowawczych i opiekuńczych uzupełniany jest pod koniec I i II semestru. Informacja o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej przekazywana jest rodzicom w miesiącu kwietniu.

Dokumentowanie przebiegu procesu dydaktycznego przedszkola odbywa się również poprzez zamieszczanie działań dydaktyczno – wychowawczych na stronie internetowej zespołu.

Wyniki obserwacji dziecka są podstawą do wspomagania rozwoju dziecka. Formy pomocy udzielane dzieciom są dokumentowane w postaci zapisów w dzienniku zajęć. Nauczyciele prowadzą z dziećmi pracę indywidualną lub grupową.

Ad. 3. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie II problemu badawczego: *Ocena skuteczności podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych w szkole – adekwatność treści Programu Wychowawczego i Profilaktyki do obserwowanych zachowań uczniów.*

Badany obszar: Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej placówki.

Opis ewaluacji

Pytania kluczowe:

1. Czy Rodzice uczestniczą w współtworzeniu i uchwalaniu Programu Wychowawczego i Profilaktycznego?
2. W jaki sposób realizujemy treści Programu Wychowawczego i Profilaktycznego w procesie edukacyjnym?
3. Jak realizujemy działania wychowawcze, aby były skuteczne?
4. Czy treści wychowawcze i profilaktyczne realizowane są w sposób ciekawy dla uczniów?
5. Jakie zachowania naganne dostrzegają uczniowie? Jaka jest ich częstotliwość występowania?
6. Czy sami uczniowie potrafią wychwycić i nazwać naganne zachowania i postawy kolegów?

7. Jak uczniowie rozumieją i respektują normy społeczne obowiązujące w naszym środowisku?

Metody badawcze:

1. Ankiety ewaluacyjne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Analiza dokumentacji pedagoga i wychowawców klas.

Po dokonaniu analizy ankiety skierowanej do uczniów gimnazjum (przebadanych 60 osób) stwierdzono, że:

1. Uczniowie chętnie chodzą do szkoły ponieważ mają wielu kolegów (31 osób), można się czegoś nauczyć (8 osób), lubi się uczyć (8 osób).
2. Uczniowie nie lubią chodzić do szkoły z powodu: dużej ilości nauki (19 osób), wczesnego wstawania (9 osób), sprawdzianów (7 osób), zadawanych prac domowych (5 osób).
3. Większość ankietowanych bardzo dobrze czuje się w szkole (38 osób), dostatecznie (9 osób).
4. W przypadku pojawienia się problemu uczniowie najczęściej rozmawiają z kolegą (32 osoby), rodzicami (27 osób), rodzeństwem (17 osób), wychowawcą (15 osób).
5. Najczęściej stosowaną karą za popełnione przewinienie przez ucznia nauczyciele wstawiają uwagi do dziennika (41 osób).
6. Jako przykład dobrego postępowania uczniowie najczęściej wymieniają: udział w konkursach (11 osób), słuchanie nauczyciela (7 osób), robienie gazetek (6 osób), udział w zajęciach pozalekcyjnych (4 osoby).
7. Najczęściej wymieniany przykład złego postępowania uczniów według ankietowanych to: bicie się (17 osób), dokuczanie innym (12 osób), obrażanie słabszych (7 osób), przeklinanie (6 osób), palenie papierosów (5 osób).
8. Najbardziej lubianymi sposobami realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych są: wycieczki i wyjścia (42 osoby), spotkania z ciekawymi ludźmi (22 osoby).
9. Na pytanie Czy w naszym środowisku mają miejsce naganne zachowania uczniów? Ankietowani odpowiadali: tak (25 osób), nie (9 osób), nie wiem (21 osób).
10. Najczęściej wymienianymi zachowaniami było: palenie papierosów (12 osób), picie alkoholu (11 osób), chamskie zachowanie (5 osób), bicie się (5 osób).
11. Do niewłaściwych zachowań najczęściej dochodzi po lekcjach (35 osób), i poza szkołą (35 osób), na korytarzu (24 osoby), w łazience (16 osób).
12. Według ankietowanych do niewłaściwych zachowań dochodzi sporadycznie (28 osób), codziennie (23 osoby), raz w tygodniu (9 osób).
13. Jako naganne zachowania występujące w naszej szkole ankietowani najczęściej wymieniają: przemoc słowna (39 osób), przeszkadzanie na lekcji (38 osób), palenie papierosów (35 osób), wagary (34), picie alkoholu (29 osób), przemoc fizyczna, bicie (26 osób), wandalizm (21 osób), znęcanie się nad młodszymi (21osób), wyłudzenie pieniędzy (11 osób).
14. Świadkiem lub uczestnikiem naganego zachowania było: (14 osób), a (26) nie ma zdania na ten temat, 17 osób nie było ani uczestnikiem ani świadkiem takich zachowań. Większość osób nie reaguje w żaden sposób na naganne zachowanie.
15. Najczęstszą karą stosowaną przez nauczycieli za naganne zachowania, uczniowie wskazują na: wpisanie uwagi do dziennika (52 osoby), skierowanie ucznia do pedagoga (40 osób), rozmowa z wychowawcą (28 osób), przeprowadzenie rozmowy z tym uczniem (28 osób), wezwanie rodziców (25 osób).

Na podstawie przeprowadzonej ankiety oraz analizy dokumentów pedagoga szkolnego i wychowawców, można stwierdzić, że właściwie rozpoznawane są potrzeby uczniów w zakresie profilaktyki, **należy nasilić działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania paleniu tytoniu, picia alkoholu i agresji słownej i fizycznej.**

Program wychowawczy i profilaktyczny uwzględnia oczekiwania uczniów w zakresie kształtowania postaw i zachowań i jest dostosowany do wieku i dojrzałości emocjonalnej uczniów.

Działania wychowawcze prowadzone w naszej szkole jednak nie zawsze przynoszą oczekiwany skutek (przeszkadzanie w czasie lekcji, bicie się, przezywanie i inne przejawy agresji). Ciekawe zdaniem uczniów są sposoby realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych. **Zachowania**

naganne uczniów niestety nie są sporadyczne, zdaniem uczniów są bardzo częste. Uczniowie potrafią obiektywnie ocenić swoje naganne postawy i zachowania, rozumieją też i respektują normy społeczne.

WNIOSKI:

1. **Eliminować przejawy niewłaściwego zachowania wśród uczniów takie jak palenie papierosów, picie alkoholu.**
2. **Zwiększyć działania o charakterze profilaktycznym przeciwdziałające paleniu papierosów, picciu alkoholu i agresji słownej wśród uczniów.**
3. **Włączyć w dziania profilaktyczne rodziców.**
4. **Bardziej aktywnie pełnić dyżury na korytarzach szkolnych z uwzględnieniem łazienek szkolnych i w autobusie szkolnym oraz podczas oczekiwania na autobus.**
5. **Podnieść dyscyplinę uczniów na lekcjach.**
6. **Zwiększyć skuteczność oddziaływań wychowawczych poprzez działalność zespołu wychowawczego i zespołów przedmiotowych, zaangażowanie rodziców oraz natychmiastowe reagowanie na przejawy agresji, przypominanie zasad funkcjonowania w grupie.**

REKOMENDACJE

1. Uczniowie czują się dobrze w naszej szkole.
2. Lubią chodzić do szkoły, gdyż jest to miejsce spotkań z kolegami i koleżankami.
3. Uczniowie dostrzegają przejawy zarówno dobrego jak i złego zachowania swoich kolegów, a w przypadku złego zachowania wiedzą jak zareagować, kogo powiadomić.
4. Najciekawsze sposoby realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych. to zdaniem uczniów wycieczki, wyjścia, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi.

Z analizy ankiety skierowanej do uczniów szkoły podstawowej (przebadanych 46 osób) wynika, że:

1. Uczniowie nie lubią chodzić do szkoły z powodu otrzymywania złych ocen oraz rannego wstawania.
2. W swoich klasach wśród rówieśników czują się bardzo dobrze.
3. Badani w razie kłopotów najczęściej o nich rozmawiają z rodzicami i kolegami/koleżankami, wychowawcą.
4. Za popełnienie przewinienia uczniowie upominania są; uwagami lub wysyłani są do pedagoga szkolnego.
5. Najczęstszym przykładem dobrego postępowania uczniów jest: słuchanie nauczycieli, robienie gazetek, branie udziału w konkursach.
6. Do przykładów złego postępowania najczęściej należy: bicie się, palenie papierosów, kradzieże.
7. Do najlepszych działań wychowawczych i profilaktycznych należą: wycieczki, wyjścia, konkursy, uroczystości szkolne i klasowe.
8. Do najczęstszych nagannych zachowań uczniów w naszym środowisku szkolnym należą kolejno wg. ilości głosów: palenie papierosów, chamskie zachowanie, picie alkoholu, bicie się, kradzież.
9. Niewłaściwe zachowania uczniów najczęściej występują: poza szkołą, po lekcjach, na korytarzu, w łazience, klasie.
10. Najwięcej respondentów twierdzi, że niewłaściwe zachowania występują codziennie.
11. Przejawy nagannego zachowania to: niszczenie sprzętu, znęcanie nad młodszymi, kopanie i bicie, przemoc słowna.
12. Większość badanych była świadkami nagannego zachowania i reagowała na nie przez zgłoszenie zdarzenia do nauczyciela lub nie reagowała.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety oraz analizy dokumentów pedagoga szkolnego i wychowawców, można stwierdzić, że właściwie rozpoznawane są potrzeby uczniów w zakresie profilaktyki, **jednak należy nasilić działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania paleniu tytoniu, picciu alkoholu i agresji słownej i fizycznej**

Program wychowawczy i profilaktyczny uwzględnia oczekiwania uczniów w zakresie kształtowania postaw i zachowań i jest dostosowany do wieku i dojrzałości emocjonalnej uczniów.

Działania wychowawcze prowadzone w naszej szkole jednak nie zawsze przynoszą oczekiwany skutek (przeszkadzanie w czasie lekcji, bicie się, przezywanie i inne przejawy agresji). Ciekawe zdaniem uczniów są sposoby realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych. Zachowania naganne uczniów niestety nie są sporadyczne, zdaniem uczniów są bardzo częste. Uczniowie potrafią obiektywnie ocenić swoje naganne postawy i zachowania, rozumieją też i respektują normy społeczne.

WNIOSKI:

1. **Eliminować przejawy niewłaściwego zachowania wśród uczniów takie jak palenie papierosów, picie alkoholu.**
2. **Zwiększyć działania o charakterze profilaktycznym przeciwdziałające paleniu papierosów, picciu alkoholu i agresji słownej wśród uczniów.**
3. **Bardziej aktywnie pełnić dyżury na korytarzach szkolnych z uwzględnieniem łazienek szkolnych i w autobusie szkolnym oraz podczas oczekiwania na autobus.**
4. **Podnieść dyscyplinę uczniów na lekcjach.**

REKOMENDACJE

1. Uczniowie czują się dobrze w naszej szkole.
2. Lubią chodzić do szkoły, gdyż spotykają się tu z kolegami i koleżankami
3. Uczniowie dostrzegają przejawy zarówno dobrego jak i złego zachowania swoich kolegów.
4. W przypadku złego zachowania uczniowie wiedzą jak zareagować, kogo powiadomić.
5. Wycieczki, wyjścia, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi to zdaniem uczniów najciekawsze sposoby realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych.

Oczekiwania rodziców to ważna informacja dla szkoły planującej swoje zadania, a opinia rodziców o szkole może służyć poprawie jakości jej pracy. Bez współdziałania z rodzicami szkoła nie poradzi sobie z takimi problemami jak agresja, patologie, itp. Szkoła może pomóc rodzicom w ich problemach wychowawczych, a rodzice mogą pomóc szkole w jak najlepszej jej organizacji.

W celu poprawienia jakości pracy naszej szkoły, została opracowana ankieta dotycząca szkolnego programu wychowawczego i profilaktycznego skierowana do rodziców. Badaniem objęto rodziców 90 uczniów z każdego etapu kształcenia. Informacje i sugestie uzyskane w wyniku analizy ankiety posłużą do udoskonalenia programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły oraz dostosowaniu ich do potrzeb i oczekiwań zarówno rodziców, jak i uczniów naszej szkoły.

Wyniki i analiza ankiety dla rodziców:

1. Połowa badanych rodziców angażuje się w organizację życia szkoły przez współorganizowanie imprez szkolnych, wycieczek, pracę w radzie rodziców.
2. Za najlepsze formy kontaktu z nauczycielami, rodzice uznają spotkania ogólnoklasowe, tzw. wywiadówki – 44% oraz indywidualne spotkania – 39%.
3. Rodzice są niedoinformowani o prawie i za mało zaangażowani do współtworzenia planu wychowawczego szkoły. Tylko 40 % ankietowanych twierdzi, że uczestniczy we współtworzeniu programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły. Pozostali odpowiedzieli, że nie uczestniczą (25%) lub nie wiedzą czy uczestniczą (35%) we współtworzeniu programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły.
4. Zdecydowana większość rodziców zna ofertę edukacyjną szkoły. Głównym źródłem informacji o życiu szkoły, organizowanych konkursach, prowadzonych kołach zainteresowań, zebraniach są dzieci (55%). Pozostali rodzice uzyskują informacje od wychowawcy, ze strony internetowej, od innych nauczycieli i rodziców.
5. Jak twierdzi 77% ankietowanych rodziców szkoła pomaga we właściwym wychowaniu dzieci. Tylko 9% rodziców odpowiedziało, że szkoła nie pomaga wychowywać dzieci, natomiast 14% nie ma zdania.

6. 45% rodziców uważa, że ich dziecko zostało w szkole skrzywdzone przez kolegów – najczęstszą formą krzywdzenia było wyśmiewanie lub obrażanie wulgarnymi słowami.
7. 61% ankietowanych przyznaje, że ich dziecko było świadkiem negatywnego zachowania się uczniów, najczęściej dokuczania innym, palenia papierosów, a także niszczenia mienia szkolnego. Do negatywnych zachowań dochodzi najczęściej w szkole podczas przerwy (46%), w drodze do lub ze szkoły (23%) oraz podczas lekcji (15%). Najmniej, zdaniem rodziców, negatywnych zachowań ich dzieci zdarza się na wycieczkach szkolnych.
8. Rodzice uważają, że do negatywnych zachowań uczniów dochodzi najczęściej w szkole na przerwie oraz w drodze do szkoły i ze szkoły.
9. Jeśli chodzi o środki zaradcze stosowane przez nauczycieli w przypadku negatywnych zachowań uczniów, za najbardziej skuteczne uznano wezwanie rodziców (39%) i rozmowę z pedagogiem lub psychologiem (25%). Najmniej skuteczne, wg rodziców, jest wpisanie uwagi w dzienniku lub zeszyte kontaktów z rodzicami (37%) oraz poruszanie problemu na godzinie wychowawczej (21%).
10. Za najmniej skuteczne środki przeciwdziałające zachowaniom negatywnym to rozmowa z wychowawcą i wezwanie do szkoły rodziców.
11. Za najlepszy sposób promowania właściwych zachowań uczniów rodzice uważają przyznawanie nagród i stypendium (37%) oraz chwalenie uczniów przed klasą, przed rodzicami, na apelu (40%).
12. 46% rodziców przyznaje, że program wychowawczy, działania rodziców, nauczycieli są spójne i sprzyjają kształtowaniu właściwych postaw. 33% rodziców ma świadomość, że w kształtowaniu postaw i zachowań dzieci ogromną rolę odgrywa środowisko rodzinne. Jeśli dom i szkoła uznają te same wartości oraz normy łatwiej i skuteczniej kształtować pozytywną osobowość dziecka.

Rekomendacje:

Program profilaktyczny i wychowawczy funkcjonujący w naszej szkole spełnia oczekiwania rodziców i uczniów, ale skuteczniej należy eliminować zdarzające się negatywne zjawiska wychowawcze takie jak agresja, palenie papierosów, niszczenie mienia szkolnego. W związku z tym należy częściej przypominać uczniom i rodzicom treści zawarte w programie wychowawczym i profilaktyki.

Wnioski:

1. Częściej organizować **indywidualne** spotkania z rodzicami, zwłaszcza uczniów stwarzających problemy dydaktyczne i wychowawcze. W związku z tym wysyłać listy z „zaproszeniem na rozmowę” lub telefonicznie umawiać się na określony dzień i godzinę (uwzględniając możliwości rodziców) już po zaobserwowaniu pierwszych oznak problemów. Taka szybka i wspólna reakcja zwiększa szansę pozytywnego rozwiązania problemu.
2. Zwiększyć czujność i obserwację **podczas dyżurów w czasie przerw międzylekcyjnych, egzekwować dyscyplinę i właściwe zachowanie w czasie lekcji oraz w autobusach**, gdyż właśnie wtedy najczęściej zdarzają się przypadki krzywdzenia niektórych uczniów.
3. Przypominać rodzicom o ogromnej roli środowiska rodzinnego w kształtowaniu postaw i zachowań uczniów, **przeprowadzać pogadanki i szkolenia wspierające umiejętności wychowawcze rodziców o wpływie rodziców i najbliższego otoczenia na rozwój osobowości dziecka** oraz o konieczności współpracy ze szkołą w celu osiągnięcia najlepszych rezultatów.

Ad. 4. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie III problemu badawczego: *Wykorzystanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza umiejętności posługiwania się nimi.*

Cel ewaluacji: Ocena sposobu oraz częstotliwości wykorzystania techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza umiejętności posługiwania się nimi.

Badany obszar: Wykorzystanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza umiejętności posługiwania się nimi.

Pytania kluczowe:

1. Czy nauczyciele wspomagają proces kształcenia technikami komputerowymi?
2. Czy szkoła jest wyposażona w programy multimedialne do nauki poszczególnych edukacji?
3. Czy sale lekcyjne są wyposażone w tablice multimedialne?
4. Czy komunikacja uczeń – nauczyciel w zakresie konsultacji odbywa się drogą elektroniczną?

Metody badawcze:

1. Ankiety ewaluacyjne skierowane do uczniów i nauczycieli.
2. Analiza danych z ksiąg inwentaryzacyjnych.

Wyniki i analiza ankiety: *„Wykorzystywanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza posługiwania się nimi”*

1. Na podstawie powyższych danych wynika, że 100% respondentów korzysta z komputera w domu, 93% w pracy, 13% ankietowanych korzysta w innych miejscach (są to między innymi kafejki internetowe).
2. Wszyscy nauczyciele wykorzystują w pracy komputer, najczęściej wykorzystują go w domu.
3. Wszyscy ankietowani stwierdzili, że korzystają z komputera przygotowując się do zajęć. 90% ankietowanych przygotowuje się korzystając z Internetu, 93% wykorzystuje oprogramowanie Microsoft Office, 25% korzysta z e – booków, 80% z filmów edukacyjnych a 13% wykorzystuje inne możliwości (np. platforma Helion, testy on – line, programy interaktywne).
4. 45% nauczycieli stwierdziło, że komputer rozwija wyobraźnię, 93% ankietowanych stwierdziło, że służy jako źródło wiedzy, 53% respondentów twierdzi że pomaga w utrwaleniu wcześniej poznanych wiadomości, 5% uważa że komputer wpływa również na mobilizację uczniów do poszerzania swojej wiedzy oraz ćwiczy kontrolowanie błędnego pisania.
5. Odpowiedzi nauczycieli wskazują na to, iż wykorzystują technologię komputerową na zajęciach: 80% posługuje się projekcją filmów, 28% symulacją komputerową, 43% grami komputerowymi, 65% Internetem a 40% korzysta z dołączonych płyt do podręcznika. 15% respondentów wykorzystuje komputer na lekcjach do przedstawiania prezentacji multimedialnych.
6. 93% ankietowanych stwierdziło, że główną zaletą pracy z komputerem jest uatrakcyjnienie lekcji, 10% uważa, że podczas pracy z komputerem jest dyscyplinowanie uczniów, 45% że wspomaganie rozwoju osobowości, 65% rozwijanie twórczego myślenia. Jedna osoba uważa, że zaletą jest zwięzły przekaz informacji.
7. Największa liczba 55% ankietowanych uważa że główną przyczyną szkodliwej pracy z komputerem jest agresywne zachowanie i zubożenie uczniów na zjawisko przemocy, 53% nauczycieli uważa że brak realnego kontaktu między dorosłym a dzieckiem, 50% pogorszenie się wzroku, 28% uważa że ma wpływ na źródło lęków i negatywnych postaw. 1 osoba uważa że są to inne przyczyny.
8. Z ankiety wynika że największą funkcję jaką pełni komputer jest funkcja poznawczo – twórcza (70%), 68% uważa że funkcja ćwiczeniowa, 55% że funkcja aktywizująca – motywująca, 28% funkcja kontrolna, 3% funkcja terapeutyczna oraz 3% że funkcja wychowawcza.
9. 35% ankietowanych nie komunikuje się z uczniami przy pomocy poczty elektronicznej. 65% nauczycieli komunikuje się z uczniami za pomocą poczty elektronicznej. 19% respondentów twierdzi, że komunikuje się kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu 12% ankietowanych, 38% twierdzi, że kilka razy w miesiącu, natomiast 31% że kilka razy w roku.
10. Z ankiety wynika, że 43% ankietowanych korzysta na zajęciach z testów zawartych na płycie CD/DVD z treściami edukacyjnymi. 23% nie korzysta, ale chętnie spróbuje; 18% nie korzysta z testów multimedialnych, przeprowadza testy w sposób tradycyjny, 13% nauczycieli przygotowuje samodzielnie testy multimedialne, 1 osoba nie ma dostępu do pracowni multimedialnej.

Wśród ankietowanych było: 23% nauczycieli kształcenia zintegrowanego, 28% nauczycieli szkoły podstawowej, 33% nauczycieli gimnazjum, 8 % nauczycieli którzy pracują w szkole podstawowej i gimnazjum oraz 8% nauczycieli nauczania przedszkolnego.

Na podstawie przeprowadzonego badania można zauważyć, że zdecydowana większość nauczycieli uważa komputer za narzędzie bardzo przydatne. Dostęp do komputera i Internetu w miejscu pracy mają nauczyciele bardzo dobry. Z zasobów Internetu nauczyciele korzystają głównie w celu wyszukiwania informacji i opracowań, korzystania z serwisów informacyjnych, ale także – co jest bardzo interesujące – poszukują w Internecie pomysłów na zajęcia z uczniami. Komputer wykorzystywany jest w pracy zawodowej m.in. do wykonywania pomocy dydaktycznych, które mają uatrakcyjnić zajęcia szkolne.

Jako narzędzie komputer wydaje się być bardzo przydatny i wykorzystywany w pracy nauczyciela. Służy m.in. do wykonywania pomocy dydaktycznych dla uatrakcyjnienia pracy uczniów w zajęciach. Nauczyciele wykorzystują komputer do projekcji filmów, gier edukacyjnych, wyszukiwani informacji, symulacji komputerowych oraz rozwiązywania testów interaktywnych zarówno z płyt dołączonych do podręcznika jak i pomocy multimedialnych dostępnych w szkole.

Niezależnie od wieku i stażu pracy nauczyciele sięgają po zasoby informacyjne Internetu. Przydatny jest on głównie do wyszukiwania informacji, opracowań edukacyjnych, korzystania z serwisów informacyjnych. Pomocny jest nawet w chwilach poszukiwania nowych koncepcji do zajęć z uczniami. Cechą charakterystyczną społeczeństwa informacyjnego jest powszechne stosowanie technologii komputerowej oraz permanentne kształcenie, w związku z tym należy zmodernizować posiadany sprzęt oraz wzbogacić pracownię o rzutniki i wizualizery.

Wyniki i analiza ankiety: „Wykorzystywanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza posługiwania się nimi” - ankieta dla ucznia klasy II-III szkoły podstawowej. Z przeprowadzonej ankiety możemy się dowiedzieć:

1. Że 100% respondentów korzysta z komputera w szkole na lekcjach, 36% w szkole po lekcjach, w domu 96% ankietowanych (jedna osoba nie korzysta) w innych miejscach korzysta 46% (są to między innymi GOK, u koleżanek lub kolegów).
2. Wszyscy ankietowani uważają, że mają możliwość korzystania z komputera w szkole. 64% korzysta w czasie zajęć 21% po lekcjach 11% podczas zajęć w świetlicy, 4% na dodatkowych zajęciach.
3. Wszyscy uczniowie stwierdzili, iż komputer jest wykorzystywany podczas lekcji, w tym 46% wskazało na zajęcia komputerowe a 54% na inne zajęcia.
4. Odpowiedzi ankietowanych wskazują na to, iż technologia komputerowa jest wykorzystywana na zajęciach kilka razy w tygodniu - 64% ankietowanych, raz w tygodniu - 32% , kilka razy w miesiącu - 4%.
5. 58% ankietowanych nie komunikuje się z nauczycielami przy pomocy poczty elektronicznej, przyczyną może być niski wiek ankietowanych.

Wyniki ankiety: „Wykorzystywanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza posługiwania się nimi” - ankieta dla ucznia klasy IV-VI szkoły podstawowej.

1. 64% respondentów korzysta z komputera w szkole na lekcjach, 62% w szkole po lekcjach, w domu 95% ankietowanych, 5% nie korzysta z komputera, w innych miejscach korzysta 12% są to między innymi GOK, u koleżanek lub kolegów, u sąsiadów).
2. Wśród respondentów 86% wskazała na możliwość korzystania z komputera w szkole, w tym 36% na lekcjach, 14% po lekcjach, 7% na godzinie z wychowawcą, a 18% na dodatkowych zajęciach, niektórzy uczniowie nie wskazali konkretnie kiedy mogą korzystać z komputera.
3. % ankietowanych twierdzi, że komputer jest wykorzystywany na lekcjach, najczęściej 62% wskazuje na informatykę, 29% przyrodę (w pracowni biologicznej są dostępne komputery), 9% ankietowanych wymienia technikę(w pracowni plastycznej znajduje się komputer z rzutnikiem).

4. Technika komputerowa i technologia informacyjna zdaniem uczniów jest wykorzystywana w czasie zajęć, 14% respondentów twierdzi, że codziennie, 45% kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu 16% ankietowanych, 3% twierdzi, że kilka razy w miesiącu.
5. Celem wykorzystywania technologii komputerowej jest zdaniem ankietowanych: wyszukiwanie informacji – 83%, nauka za pomocą programów edukacyjnych – 81%, rozwiązywanie zadań testowych - 45%, komunikację wskazało 26%, inne – 7%.
6. 52% uczniów komunikuje się z nauczycielem za pomocą poczty elektronicznej, w tym 14% raz w tygodniu, 14% kilka razy w miesiącu, 24% kilka razy w roku. Najczęściej uczniowie jako adresata komunikacji wskazują nauczyciela polonistę (listy konkursowe).

Wyniki i analiza ankiety: *„Wykorzystywanie techniki komputerowej i informacyjnej w procesie dydaktycznym przez nauczycieli, w tym diagnoza posługiwania się nimi”* - ankieta dla uczniów gimnazjum.

1. Uczniowie najczęściej wykorzystują komputer w domu (80,4% ankietowanych), w szkole podczas zajęć (31,37%), w szkole po lekcjach (15,68%). W innych miejscach respondenci komputera nie używają.
2. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów – 76,47% uważa, że w szkole mogą korzystać z technologii komputerowej i informacyjnej, odmienne zdanie ma 19,6%, nie ma zdania na ten temat 3,9% badanych.
3. 68% badanych uważa, że technologia komputerowa jest wykorzystywana w czasie zajęć, odmiennego zdania jest 19,6% uczniów, nie ma wyrobionego zdania na ten temat 11,76%.
4. Technologia komputerowa najczęściej jest wykorzystywana na zajęciach z informatyki i biologii. Technologia komputerowa jest wykorzystywana co najmniej raz w tygodniu w poszczególnych oddziałach, 27% badanych uważa, że częściej bo kilka razy w tygodniu.
5. Technologia komputerowa jest najczęściej w czasie zajęć wykorzystywana do: nauki z pomocą programów edukacyjnych i wyszukiwania informacji.
6. Z poczty elektronicznej do kontaktu z nauczycielami korzysta 50,98% ankietowanych, pozostali nie korzystają, jedna osoba nie wie.

Uczniowie kontaktują się z nauczycielami bardzo rzadko, tylko 29% uczniów robi to kilka razy w miesiącu a 41,66% robi to tylko kilka razy w roku.

Kontakt z nauczycielami odbywa się w celu konsultacji związanych z konkursem(przesyłanie prac) oraz przesyłanie prac domowych np. z polskiego lub informatyki.

Technologia komputerowa i komputer stał się już narzędziem wykorzystywanym przez uczniów w pracy w czasie zajęć lekcyjnych, dodatkowych oraz w czasie przygotowania się do zajęć, odrabiania lekcji w domu. Z opinii uczniów wynika, że nauczyciele wykorzystują komputer i Internet w czasie zajęć.

Uczniowie najczęściej wykorzystują komputer w domu (80,4% ankietowanych), w szkole, podczas zajęć (31,37%), w szkole po lekcjach (15,68%). W innych miejscach respondenci komputera nie używają. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów – 76,47% uważa, że w szkole mogą korzystać z technologii komputerowej i informacyjnej, odmienne zdanie ma 19,6%, nie ma zdania na ten temat 3,9% badanych.

Technologia komputerowa jest wykorzystywana co najmniej raz w tygodniu w poszczególnych oddziałach, 27% badanych uważa, że częściej bo kilka razy w tygodniu. Najczęściej do: nauki z pomocą programów edukacyjnych i wyszukiwania informacji.

Uczniowie kontaktują się z nauczycielami za pomocą poczty elektronicznej bardzo rzadko, tylko 29% uczniów robi to kilka razy w miesiącu a 41,66% robi to tylko kilka razy w roku.

REKOMENDACJE

Nauczyciele wspomagają proces kształcenia technikami komputerowymi, opracowują testy i sprawdziany przy pomocy technik komputerowych. Wykorzystują dostępne w szkole programy multimedialne do nauki poszczególnych przedmiotów(edu-Romy do szkoły podstawowej i gimnazjum). Dostarczone przez wydawnictwa: multibooki, e-booki jako uzupełnienie podręczników. Nauczyciele

wykorzystują ćwiczenia dostępne w Internecie. Największe wykorzystanie technologii komputerowej występuje na takich przedmiotach jak: informatyka, biologia (dobry dostęp do komputerów).

Szkoła jest wyposażona w programy multimedialne do nauki poszczególnych edukacji są to ćwiczenia, testy, symulacje dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum oraz gry edukacyjne dla dzieci z klas I-III.

W szkole jest jedna tablica interaktywna (multimedialna) wraz z oprogramowaniem wykorzystywana głównie do projekcji filmów i prezentacji, interaktywnych gier edukacyjnych, testów gimnazjalnych z różnych przedmiotów. Z tablicy korzystają głównie uczniowie gimnazjum ze względu na rozkład zajęć.

Komunikacja elektroniczną uczeń – nauczyciel jest obecna, jednak nie cieszy się wielką popularnością, uczniowie przesyłają prace konkursowe do swoich nauczycieli, konsultują się w kwestii prac domowych i konkursów. Nauczyciele informatyki korzystają z platformy edukacyjnej, która daje możliwość tworzenia testów i zadań on-line, w których obok standardowej oceny, można stosować ocenianie kształtujące (informacja zwrotna dla ucznia).

W roku szkolnym 2011/2012 wdrażano dziennik elektroniczny, niektórzy wychowawcy komunikowali się ze swoimi uczniami i ich rodzicami przy pomocy tego narzędzia, ta forma kontaktu może być kontynuowana tylko w przypadku obustronnego zainteresowania, jednak wielu rodziców i uczniów nie ma potrzebnych możliwości technicznych (słabe połączenia internetowe).

WNIOSKI:

1. Należy propagować sposób kontaktowania się nauczycieli z uczniami za pomocą poczty elektronicznej i wykorzystywać ją np. do: informacji o spotkaniach Rady Rodziców, indywidualnych konsultacji, przekazywania prac domowych i konkursowych.
2. W planie zajęć każdej klasy uwzględnić lekcje w pracowniach, gdzie znajdują się komputery, co spowoduje wzrost wykorzystania technologii komputerowej w szkole.
3. Zwiększyć kreatywność nauczycieli w kwestii wykorzystywania multimedialnych programów edukacyjnych, nie ograniczać zajęć do pokazów, lecz stworzyć możliwości interaktywnego rozwiązywania zadań.
4. Wzbogacić bazę dydaktyczną o dwie tablice interaktywne wraz z rzutnikami (dla klas I-III i IV-VI).
5. Rozszerzyć sieć Internetową na parterze.

Ad. 5. Opis działań i uzyskanych wniosków zakresie IV problemu badawczego: *Zdiagnozowanie przyczyn osiągnięcia słabych wyników na sprawdzianie i egzaminie zewnętrznym leżących po stronie szkoły.*

Badany obszar: Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły.

Opis zastosowanych metod

W celu uzyskania informacji objętych tematem ewaluacji zastosowano metodę sondażu z wykorzystaniem ankiety zawierającej pytania zamknięte i otwarte, umożliwiające ankietowanym wyrażenie własnych opinii.

Badaniem objęto 137 losowo wybranych uczniów klasy VI szkoły podstawowej oraz klas II i III gimnazjum, co stanowi ok. 30% ogółu uczniów tych klas. Liczba ankietowanych z poszczególnych klas jest odpowiednio proporcjonalna do liczby uczniów z danego rocznika. Sondażowi zostali poddani też rodzice. Na zawarte w kwestionariuszu pytania odpowiedziało 69 rodziców uczniów klas IV-VI SP i I-III G (ok. 30% ogółu rodziców uczniów tych klas) Postawione uczniom i ich rodzicom pytania wynikały z następujących zagadnień kluczowych:

1. Czy uczniowie osiągają wyniki na miarę swoich możliwości?
2. Czy w szkole organizowane są zajęcia wyrównawcze?
3. Kto może w nich uczestniczyć?
4. Czy zajęcia wyrównawcze prowadzone są w atrakcyjny sposób?

5. Czy zajęcia wyrównawcze wpływają na likwidowanie opóźnień w nauce? W jaki sposób?
6. W jaki sposób nauczyciele indywidualizują nauczanie?
7. Czy uzyskiwane przez uczniów wyniki z egzaminów zewnętrznych są zbieżne z roczną oceną klasyfikacyjną?

Ponadto analizie zostały poddane protokoły ze spotkań zespołów przedmiotowych. Analiza miała na celu wyłonienie zapisów dotyczących analizy wyników sprawdzianów i egzaminów, przedstawiania tych wyników członkom RP i rodzicom oraz wdrażania wniosków do dalszej pracy.

Opis danych i ich zbierania

W efekcie przeprowadzonego wśród uczniów badania otrzymano następujące wyniki wyrażone w liczbach oraz procentach (w zaokrągleniu do 1%) ankietowanych uczniów:

1. Większość uczniów jest skoncentrowana w czasie połowy lekcji. W koncentracji najczęściej przeszkadza hałas, zmęczenie, niechęć do pracy.
2. Uczniowie uważają, że nauczyciele dostosowują wymagania do możliwości uczniów.
3. Połowa badanych odrabia lekcje ze wszystkich przedmiotów, 25% badanych tylko z połowy.
4. Rodzice 56% badanych kontrolują przygotowanie dzieci do zajęć. 21% robi to rzadko, 12% bardzo rzadko, 11% nigdy.
5. 48% uczniów bierze udział w zajęciach sportowych, 17% w przedmiotowych kołach zainteresowań, 14% zajęcia plastycznych.
6. W zajęciach pozalekcyjnych uczestniczą ponieważ: 70% chce rozwijać i wyrównywać braki pod okiem nauczyciela, 22% bo nauczyciel tak zdecydował.
7. Uczniowie uważają, że zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze są ciekawe 35%, nudne 17%, mało interesujące 31%.
8. Większość badanych bo 62% uważa, że zajęcia pozalekcyjne pomagają w nauce.
9. Większość uczniów uważa, że uzyskuje wyniki na miarę swoich możliwości.

Analiza ankiety przeprowadzonej wśród rodziców:

1. 88% rodziców wie jakie zajęcia są realizowane w szkole. Na pytanie „W jakich zajęciach wyrównawczych uczestniczy pani/pana dziecko?” rodzice odpowiadali: zaj. z matematyki, języka polskiego, języka angielskiego, przyrody, ćwiczenia przygotowujące, historii, zajęcia ortograficzne, dydaktyczno-wyrównawcze, fizyki, chemii, zajęcia plastyczne, kółko misyjne, SKS.
2. Wg ankietowanych rodziców skutecznej nauce w szkole sprzyja: - odbywanie się zajęć w specjalnie przystosowanych salach, poświęcanie przez nauczycieli uwagi każdemu uczniowi, udział w konkursach przedmiotowych, możliwość rozwoju zainteresowań, możliwość wytłumaczenia niezrozumiałego zagadnienia na dodatkowych zajęciach, systematyczne uczenie się, odbywanie się lekcji rano, kiedy dzieci są wypoczęte, bogata oferta zajęć dodatkowych.
3. Połowa rodziców uważa, że indywidualizacja nauczania sprzyja nauczaniu. Podawane przez rodziców formy indywidualizowania nauczania to: zaplanowanie pracy z uczniem zdolnym i uczniem słabym, różny stopień trudności zadań, zadania dla uczniów chętnych, praca z uczniami po lekcjach np. przygotowanie do konkursów, organizowanie zajęć rozwijających dla uczniów zdolnych i wyrównawczych dla uczniów słabszych.
4. 46% rodziców uważa, że ich dzieci osiągają wyniki na miarę ich możliwości, jednocześnie 42% nie jest o tym przekonana.
5. Na pytanie „Co pani/pana zdaniem można zrobić aby wyniki sprawdzianu i egzaminu zewnętrznego były wyższe?” ankietowani rodzice odpowiadali: uczeń musi się dużo uczyć, rozwiązywać zadania z egzaminów, uczestniczyć w dodatkowych zajęciach, należy podwyższyć dyscyplinę w klasie, należy motywować uczniów, zajęcia dodatkowe powinny być obowiązkowe, rodzice powinni częściej indywidualnie kontaktować się z nauczycielami, uczniowie powinni pisać więcej testów w klasie, motywować należy dobrym przykładem, więcej wyjaśniać materiał egzaminacyjny, więcej prac domowych, powtórzenia przed sprawdzianem powinny być dłuższe

niż 1 godz., organizować zajęcia dodatkowe z języka polskiego, matematyki, języka obcego, - zwiększenie liczby godzin zajęć dodatkowych, pomagać w pokonywaniu trudności, rodzice powinni bardziej przypilnować swoje dziecko, podwyższyć wyniki w klasie.

6. 88% badanych rodziców uważa, że udział dzieci w zajęciach dodatkowych ma dodatni wpływ na osiąganie lepszych wyników w nauce, podkreślają, że: dziecko nie ma ocen ndst, osiąga lepsze wyniki, niż w roku ubiegłym, lepiej przygotowują dzieci, zasób wiedzy staje się bogatszy, lepsze zrozumienie niejasnego zagadnienia, utrwalają wiadomości, mniejsza grupa sprzyja zrozumieniu tematu.
7. 46% kontroluje przygotowanie dziecka do zajęć w szkole. 36% sprawdza pracę domową. 76% robi to codziennie.
8. 75% rodziców potwierdza, że jest zapoznawana z wynikami i wnioskami analizy i egzaminów zewnętrznych. Rodzice podają, że zapoznawanie z wynikami i wnioskami odbywa się na zebraniach z wychowawcą.

Analizie zostały też poddane protokoły ze spotkań zespołów przedmiotowych. Każdego roku nauczyciele języka polskiego i matematyki Zespołu Szkół im. H. Sienkiewicza w Grabowcu analizują pisemnie wyniki sprawdzianu po klasie szóstej i egzaminu gimnazjalnego – zarówno próbnego jak i właściwego. Analiza ta służy formułowaniu wniosków do dalszej pracy, które przedstawiane są podczas spotkań zespołów – matematyczno-przyrodniczego i humanistycznego.

WYNIKI BADANIA

Z przeprowadzonego badania wynika, że:

- zaledwie połowa uczniów stwierdza, że jest skupiona podczas lekcji,
- głównymi przyczynami braku koncentracji jest panujący na lekcji hałas, zmęczenie uczniów oraz niechęć do pracy,
- jedynie połowa nauczycieli dostosowuje wymagania do możliwości uczniów,
- mniej niż połowa (44%) uczniów odrabia lekcje ze wszystkich przedmiotów, natomiast 25%
- z połowy, pozostali uczniowie odrabiają lekcje z nielicznych przedmiotów, albo nie odrabiają wcale,
- niewiele ponad połowa (56%) rodziców kontroluje przygotowanie swoich dzieci do zajęć, natomiast 12% ankietowanych nie robi tego wcale,
- zdecydowanie największym zainteresowaniem spośród zajęć pozalekcyjnych cieszą się zajęcia sportowe (48%),
- 70% ankietowanych uczniów jako powód uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych podaje chęć rozwoju pod okiem nauczyciela,
- tylko 35 % uczniów uważa, że zajęcia pozalekcyjne są interesujące i ciekawe,
- zdecydowana większość uczniów (62%) uważa, że zajęcia pozalekcyjne pomagają w nauce,
- 45% uczniów uważa, że osiągnane przez nich wyniki są raczej na miarę ich możliwości, a 29% jest o tym przekonana.

Z informacji uzyskanych od rodziców wynika, że:

- zdecydowana większość rodziców (88%) posiada wiedzę, jakie zajęcia są organizowane w szkole, w których mogą uczestniczyć ich dzieci i potrafi je wymienić,
- aż 94% spośród ankietowanych rodziców wie, że wszyscy uczniowie mają prawo korzystać z oferty zajęć pozalekcyjnych,
- 76% uważa, że organizacja zajęć w szkole sprzyja skutecznej nauce,
- wg rodziców niespełna połowa nauczycieli (47%) indywidualizuje nauczanie dostosowując wymagania do możliwości uczniów,
- mniej niż połowa rodziców (46%) uważa, że ich dzieci osiągają wyniki na miarę swoich możliwości, 41% jest przeciwnego zdania,

- 88% rodziców jest zdania, że udział w zajęciach dodatkowych sprzyja osiągnięciu lepszych wyników,
- najczęstszym sposobem kontroli dokonywanej przez rodziców jest przeglądanie zeszytów przedmiotowych (46%) i sprawdzanie pracy domowej (36%),
- aż 76% rodziców przyznaje się do codziennej kontroli przygotowania dziecka do zajęć,
- $\frac{3}{4}$ rodziców twierdzi, że jest zapoznawana z wynikami i wnioskami z analizy sprawdzianów i egzaminów.

Wnioski i rekomendacje

Z otrzymanych w wyniku przeprowadzenia ankiety informacji, które następnie poddano gruntownej analizie wynika, że należy:

- ✓ Poprawić warunki pracy uczniów na lekcji (zachowanie ciszy),
- ✓ Położyć nacisk na indywidualizację nauczania,
- ✓ Regularna kontrola pracy domowej w celu zmotywowania do jej odrabiania,
- ✓ Uatrakcyjnić formy zajęć pozalekcyjnych w celu zainteresowania uczniów,
- ✓ Umożliwić uczniom rozwijanie ich zainteresowań i osiągnięcia wyników na miarę możliwości.

Ad. 6. Globalne wnioski i rekomendacje.

Z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej wynika, że:

- ✓ nauczyciele przedszkola monitorują rozwój dziecka poprzez różnorodne narzędzia,
- ✓ przedszkole posiada własne narzędzia niezbędne do monitorowania rozwoju dziecka,
- ✓ program wychowania przedszkolnego jest zgodny z podstawą programową i dostosowany do potrzeb i wymagań przedszkola. jego modyfikacja ma na celu wszechstronny rozwój dziecka i organizację oddziałów przedszkolnych dzieci 3, 4 – letnich i 5, 6 – letnich,
- ✓ program wychowawczy wymaga aktualizacji w odniesieniu do obecnych warunków i założeń przedszkola,
- ✓ przedszkole ma wypracowany sposób prowadzenia dokumentacji i dokumentowania obserwacji pedagogicznych,
- ✓ uczniowie czują się dobrze w naszej szkole,
- ✓ lubią chodzić do szkoły, gdyż jest to miejsce spotkań z kolegami i koleżankami,
- ✓ uczniowie dostrzegają przejawy zarówno dobrego jak i złego zachowania swoich kolegów, a w przypadku złego zachowania wiedzą jak zareagować, kogo powiadomić,
- ✓ najciekawsze sposoby realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych. to zdaniem uczniów wycieczki, wyjścia, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi,
- ✓ program profilaktyczny i wychowawczy funkcjonujący w naszej szkole spełnia oczekiwania rodziców i uczniów, ale skuteczniej należy eliminować zdarzające się negatywne zjawiska wychowawcze takie jak agresja, palenie papierosów, niszczenie mienia szkolnego. W związku z tym należy częściej przypominać uczniom i rodzicom treści zawarte w programie wychowawczym i profilaktyki,
- ✓ nauczyciele wspomagają proces kształcenia technikami komputerowymi,
- ✓ szkoła jest wyposażona w programy multimedialne do nauki na poszczególnych etapach,
- ✓ w szkole jest znajduje się tablica interaktywna (multimedialna) wraz z oprogramowaniem,
- ✓ komunikacja elektroniczną uczeń – nauczyciel jest obecna, jednak nie cieszy się wielką popularnością,
- ✓ w roku szkolnym 2011/2012 wdrażano dziennik elektroniczny, który umożliwia komunikację na linii nauczyciel – rodzice,
- ✓ zdecydowana większość rodziców (88%) posiada wiedzę, jakie zajęcia są organizowane w szkole, w których mogą uczestniczyć ich dzieci i potrafi je wymienić,
- ✓ aż 94% spośród ankietowanych rodziców wie, że wszyscy uczniowie mają prawo korzystać z oferty zajęć pozalekcyjnych,

- ✓ 76% uważa, że organizacja zajęć w szkole sprzyja skutecznej nauce,
- ✓ aż 76% rodziców przyznaje się do codziennej kontroli przygotowania dziecka do zajęć,
- ✓ $\frac{3}{4}$ rodziców twierdzi, że jest zapoznawana z wynikami i wnioskami z analizy sprawdzianów i egzaminów.

W pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej należy:

- ❖ eliminować przejawy i zwiększyć działania o charakterze profilaktycznym przeciwdziałające paleniu papierosów, picie alkoholu i agresji słownej wśród uczniów ,
- ❖ włączyć w dziania profilaktyczne rodziców,
- ❖ zwiększyć skuteczność oddziaływań wychowawczych poprzez działalność zespołu wychowawczego i zespołów przedmiotowych, zaangażowanie rodziców oraz natychmiastowe reagowanie na przejawy agresji, przypominanie zasad funkcjonowania w grupie,
- ❖ częściej organizować indywidualne spotkania z rodzicami, zwłaszcza uczniów stwarzających problemy dydaktyczne i wychowawcze, w związku z tym wysyłać listy z „zaproszeniem na rozmowę” lub telefonicznie umawiać się na określony dzień i godzinę (uwzględniając możliwości rodziców) już po zaobserwowaniu pierwszych oznak problemów. Szybka i wspólna reakcja zwiększa szansę pozytywnego rozwiązania problemu,
- ❖ zwiększyć czujność i obserwację podczas dyżurów w czasie przerw międzylekcyjnych, z uwzględnieniem łazienek, egzekwować dyscyplinę i właściwe zachowanie w czasie lekcji oraz w autobusach,
- ❖ przeprowadzać pogadanki i szkolenia wspierające umiejętności wychowawcze rodziców o wpływie rodziców i najbliższego otoczenia na rozwój osobowości dziecka oraz o konieczności współpracy ze szkołą w celu osiągnięcia najlepszych rezultatów,
- ❖ propagować sposób kontaktowania się nauczycieli z uczniami za pomocą poczty elektronicznej i wykorzystywać ją np. do: informacji o spotkaniach rady rodziców, indywidualnych konsultacji, przekazywania prac domowych i konkursowych,
- ❖ w planie zajęć każdej klasy uwzględnić lekcje w pracowniach, gdzie znajdują się komputery, co spowoduje wzrost wykorzystania technologii komputerowej w szkole,
- ❖ zwiększyć kreatywność nauczycieli w kwestii wykorzystywania multimedialnych programów edukacyjnych, nie ograniczać zajęć do pokazów, lecz tworzyć możliwości interaktywnego rozwiązywania zadań,
- ❖ wzbogacić bazę dydaktyczną o dwie tablice interaktywne wraz z rzutnikami (dla klas I-III I IV-VI),
- ❖ rozszerzyć sieć internetową na parterze,
- ❖ poprawić warunki pracy uczniów na lekcji (zachowanie ciszy),
- ❖ położyć nacisk na indywidualizację nauczania,
- ❖ regularnie kontrolować pracę domową w celu zmotywowania do jej odrabiania,
- ❖ uatrakcyjnić formy zajęć pozalekcyjnych w celu zainteresowania uczniów,
- ❖ umożliwić uczniom rozwijanie ich zainteresowań i osiągania wyników na miarę możliwości.

Ad. 5. **BIBLIOGRAFIA:**

Materiały szkoleniowe: Projekt ewaluacji. Zadania, cel i narzędzia, Eko Tur
 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 7 października
 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego